

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3345/2020
21.01.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић, Гордане Комненић, Божидара Вујичића и Весне Субић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужених „Железнице Србије“ АД Београд и АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд, ради исплате накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3012/19 од 02.06.2019. године, у седници одржаној 21.01.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3012/19 од 02.06.2019. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3012/19 од 02.06.2019. године и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 322/17 од 06.06.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 322/17 од 06.06.2019. године, ставовима првим и трећим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова за регрес за годишњи одмор за период од октобра 2014. године до августа 2015. године солидарно исплате укупно 149.232,59 динара, у појединачним месечним износима са припадајућом законском затезном каматом ближе одређеним у овим ставовима изреке. Ставовима другим и четвртим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова за регрес за годишњи одмор за период од септембра 2015. године до децембра 2016. године исплати укупно 180.443,94 динара, у појединачним месечним износима са припадајућом законском затезном каматом ближе одређеним у овим ставовима изреке. Ставом петим и седмим изреке одбијен је алтернативни тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова за регрес за годишњи одмор за период од октобра 2014. године до августа 2015. године солидарно исплате појединачне месечне износе са припадајућом законском затезном

каматом ближе одређеним у овим ставовима изреке. Ставовима шестим и осмим изреке одбијен је алтернативни тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова за регрес за годишњи одмор за период од септембра 2015. године до децембра 2016. године исплати појединачне месечне износе са припадајућом законском затезном каматом ближе одређеним у овим ставовима изреке. Ставом деветим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3012/19 од 02.06.2019. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезу да му солидарно накнаде трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Правноснажном пресудом, одлучено је о захтеву тужиоца за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Имајући у виду различиту праксу Апелационог суда у Крагујевцу о овом правном питању у односу на остале апелационе судове, као и у односу на правно схватање Врховног касационог суда изражено у предметима са идентичним правним и чињеничним стањем, произилази да у конкретном случају постоји потреба одлучивања о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, чиме су испуњени услови из члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), на основу чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац ради на Железници од 1975. године, уговор о раду закључио је са ЖТП „Београд“ 05.02.2003. године, а у утуженом периоду код тужене „Железнице Србије“ АД Београд обављао је послове ... у секцији СТП Након закљученог уговора о раду закључио је више анекса уговора о раду, а последњи анекс уговора о раду (пре статусних промена и закљученог анекса из августа 2015. године) закључен је са „Железнице Србије“ АД Београд. Закључењем анекса уговора о раду број 4 од 28.08.2015. године, тужилац је почео да ради код туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд и распоређен је на пословима ... у ОЦ за СП Утврђено је и да привредна друштва настала издвајањем из „Железнице Србије“ АД, на основу статусне промене издвајање уз оснивање (на основу одлуке Владе РС) од АД „Железнице Србије“ преузимају права, обавезе, опрему, постројења и друга средства за рад, документацију, предмете који су били у функцији обављања делатности, као и запослене који под истим условом настављају радни однос, али и Колективни уговор са припадајућим анексом. Ова друштва стекла су статус правног лица 10.08.2015. године.

Утврђено је да у Колективном уговору који се у спорном периоду примењивао код тужених, није наведена новчана вредност спорних накнада, нити су оне новчано исказане, већ је одређено да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час. У спорном периоду тужени у листама са обрачунима зарада тужиоцу нису исказивали новчани износ спорних накнада. Тужилац тужбом у овој правној ствари потражује накнаду трошкова за исхрану у току рада и накнаду за регрес у периоду од октобра 2014. године до децембра 2016. године наводећи да му у спорном периоду тужени ове накнаде нису исплаћивали.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да су тужиоцу тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес исплаћене, тако што су му урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 61/05, који се примењује од 01.01.2006. године), предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 1, 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Дакле, почев од 01.10.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог obroка од онога који је предвиђен Општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог obroка.

Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора „Железнице Србије“ АД („Службени гласник РС“ бр. 4/06), измењена је одредба члана 57. Колективног уговора, па је одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбама члана 5. овог Анекса, затим чланом 18. став 2. анекса 7 Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора „Железнице Србије“ АД („Службени гласник РС“ бр. 4/2015) прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Дакле, Колективним уговором („Сл.гласник РС“, бр. 4/15) и Анексом Колективног уговора („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), на исти начин је регулисано право на накнаду трошкова исхране и накнада за регрес за коришћење годишњег одмора – кроз вредност радног часа, али конкретизација овог права није извршена. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити ни који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, с обзиром да ове накнаде нису одређене у номиналном износу, нити су у номиналном износу исказане у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу, па се не може прихватити ни закључак нижестепених судова да је тужиоцу накнада за исхрану и регрес исплаћена кроз вредност радног часа. При том, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора, мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене,

без обзира на њихову стручну спрему, радно место и коефицијент за обрачун и исплату плате. То значи да уколико би се прихватило становиште нижестепених судова да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, тада висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно.

Имајући у виду да нижестепени судови, због погрешне примене материјалног права, нису ценили правилност обрачуна и висине тражене накнаде за топли оброк и регрес, што значи да је на тај начин чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП укинуо нижестепену пресуду и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом донети правилну и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић